December 2023 | SK

Perspektíva miestnej úrovne – 4. séria, 3. ?as? – COP 28: poskytne Dubaj odpovede, ktoré tak ve? mi potrebujeme?

Vitajte pri počúvaní podcastu Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru s názvom „Perspektíva miestnej úrovne“. V tejto časti sa budeme podrobne venovať nadchádzajúcej konferencii COP 28 v Dubaji, kde sa zišiel celý svet v snahe nájsť riešenie naliehavého problému zmeny klímy. Dnes sa do diskusie zapoja hostia, ktorí tejto téme dobre rozumejú: novinárka pre oblasť klímy **Anna Gumbau**, mládežnícka delegátka EHSV **Diandra Ní Bhuachalla**, zakladateľ a výkonný riaditeľ konzultačnej spoločnosti Sustainable Public Affairs **Willem Vriesendorp** a **Jule Könneke** z Nemeckého inštitútu pre medzinárodné a bezpečnostné záležitosti.

Na úvod priblížime pohľad Anny Gumbau na kontroverznú voľbu Dubaja ako miesta konania a podrobnejšie sa zameriame na výzvy, ktorým novinári čelia pri informovaní o takýchto významných udalostiach. Diandra Ní Bhuachalla objasňuje, prečo mladí ľudia vystupujú v diskusiách o klíme s takou naliehavosťou a podelí sa s nami o svoju nádej, že sa podarí uzavrieť zmluvu o nešírení fosílnych palív. Willem Vriesendorp zdôrazňuje, že je potrebné, aby podniky zohrávali vedúcu úlohu v oblasti udržateľnosti, zatiaľ čo Jule Könneke skúma bezpečnostné rozmery politiky v oblasti klímy a úlohu občianskej spoločnosti. (tk)

This page is also available in:

- ES
- BG
- CS
- DA
- EN

Available Languages:

ÚVODNÍK

Editorial

Dear readers,

As we head towards the end of 2023, I would like to take a moment to pause and reflect on important milestones achieved by our Committee this year.

When I took up office in April, I committed to making the EESC a more inclusive and open platform, where Europeans, especially young people, can express their concerns and opinions. I am proud to say that the EESC has taken great strides and is now the first EU institution to introduce the EU Youth Test. This means that young people will be joining our opinion-making process to share their views on key topics for their future – virtual worlds, the economy and democracy. The EESC Youth Group will closely monitor these activities and spearhead youth initiatives in our house.

We have launched a call for an EU Blue Deal – a comprehensive water strategy for Europe. This is an issue that this house has collectively been pushing for to become a political priority for the next European Commission. I believe we have created momentum and we need to keep it going. With increasing droughts, floods and heatwaves, the EU Blue Deal comes at a crucial moment. Europe urgently requires a standalone and cross-cutting approach on how to manage water, as there is no time to spare.

Europe is facing a new geopolitical context and, as President von der Leyen said, we need to answer the call of history. I strongly believe that EU candidate countries require concrete actions. The EESC is doing its part by leading the way and progressively integrating the EU candidate countries. We adopted an initiative on "Enlargement Candidate Members (ECMs)". This means that civil society representatives from the EU candidate countries will join our advisory work as of 2024. I had the opportunity to speak to civil society from the Western Balkans region during our Civil Society Forum in Thessaloniki, and from Ukraine, during my latest visit to Kiev. My message was clear: the EESC is a credible partner that delivers on its commitments. I am convinced this is the right way forward.

These are just some of the key highlights of 2023, but let me reiterate that these milestones could not have been achieved without the collective effort of this house, our members and our staff. I would like to thank you for your determination and commitment to being the voice of civil society.

As we look forward to welcoming the New Year, we will also be welcoming the start of the Belgian Presidency of the Council of the EU. I would like to firstly thank our Spanish colleagues for their hard work and dedication throughout their presidency. I look forward to working together with the Belgian Presidency.

Wishing you a very festive period and looking forward to continuing this great work next year.

Oliver Röpke

EESC President

DÔLEŽITÉ DÁTUMY

13. a 14. decembra 2023, Brusel

Plenárne zasadnutie EHSV

15. decembra 2023, Brusel

Ako podporiť realizáciu dlhodobej vízie pre vidiecke oblasti EÚ?

18. decembra 2023, Brusel

Vývoj hospodárstva EÚ v roku 2024

K VECI

V našej rubrike „K veci“ je tentokrát hosťom Diandra Ní Bhuachalla, ktorá bude ako mládežnícka delegátka zastupovať Európsky hospodársky a sociálny výbor na samitoch COP v roku 2023 a 2024.

Na COP28 a COP29 je mládežníckou delegátkou **Diandra Ní Bhuachalla**. Je tiež globálnou vyslankyňou budúcich generácií vo waleskom Úrade komisára pre budúce generácie, ako aj pre mimovládnu organizáciu Foundations for Tomorrow, členkou siete UNESCO pre mládež a študentov v rámci cieľa udržateľného rozvoja č. 4 a spolupracovníčkou platformy Common Futures Conversations v rámci Chatham House. Diandra bola írskou mládežníckou delegátkou OSN v rokoch 2021 – 2022 a v súčasnosti spolupracuje s Národnou radou mládeže Írska a koordinuje program mládežníckych delegátov OSN a írsky program mládežníckych delegátov pre klímu. Už 12 rokov sa angažuje na miestnej, národnej a medzinárodnej úrovni, pričom sa zameriava na rodovú rovnosť, kvalitné vzdelávanie, klimatickú spravodlivosť a mier a bezpečnosť. Diandra získala bakalársky titul v odbore správa vecí verejných, bakalársky titul v odbore právo a magisterský titul v odbore medzinárodná verejná politika a diplomacia na univerzite v Corku.

„AK NEDÁVNE KLIMATICKÉ KATASTROFY NESTA?IA NA TO, ABY SA NA KONFERENCII COP28 DOSPELO K DOHODE, ?O EŠTE VIAC TREBA?“

Ako delegátka mládeže, ktorá sa na konferencii zmluvných strán zúčastňuje prvýkrát, pristupujem k tejto úlohe s otvorenou mysľou a trochou naivného optimizmu. Nárast globálnej teploty presiahol tento týždeň 2 stupne v porovnaní s hodnotami v predindustriálnej ére. Ak tento fakt spolu s hroznými povodňami, prírodnými požiarmi, suchami a zemetraseniami, ktorých svedkami sme boli tohto roku všade na svete, nestačí na to, aby sa dosiahla dohoda o ukončení používania fosílnych palív v súlade s navrhovanou zmluvou o nešírení fosílnych palív, neviem, čo viac ešte treba.

Je veľmi vhodne načasované, že práca našej delegácie bude zameraná na poľnohospodárstvo a potravinovú bezpečnosť, pracovný program spravodlivej transformácie a financovanie opatrení v oblasti zmeny klímy. Okrem toho budem venovať pozornosť aj ďalším témam, ktoré ma zaujímajú, ako je klimatická spravodlivosť a prepojenia medzi zmenou klímy a rodovou rovnosťou a mierom a bezpečnosťou.

Napriek tomu, že mladí ľudia majú do rokovacích miestností obmedzený prístup, verím, že naše hlasy rozhodujúcim spôsobom ovplyvnia výsledky COP28. Oceňujem, ako vytrvalo mladí ľudia tlačili na politikov, aby sa uzavreli dohody o klíme, ktoré máme dnes, aj keď sa stále nedosiahlo to, čo je skutočne potrebné. Som presvedčená, že názory mladých ľudí sú rovnako dôležité ako názory ostatných a mali by byť vypočuté, najmä vzhľadom na to, že my budeme musieť znášať následky nečinnosti v oblasti klímy najdlhšie.

Moja angažovanosť v boji proti zmene klímy má tri hlavné dôvody.

- Vedomie, že zmena klímy zasahuje každého z nás a že sa v dôsledku nej zhoršujú aj ?alšie problémy, napríklad v oblasti rodovej rovnosti alebo mieru a bezpe?nosti.
- Množstvo informácií, ku ktorým sa vieme rýchlo dosta?, v?aka ?omu mladí ?udia získavajú poznatky a oboznamujú sa s dôsledkami zmeny klímy vo svete.
- Frustrácia z toho, že politici nerobia pre klímu dos?, to nás poháňa, aby sme sa dožadovali zmeny.

Teším sa, že sa na COP28 stretnem s ľuďmi z rôzneho prostredia, vypočujem si ich skúsenosti, rozšírim si poznatky a získam novú nádej do budúcnosti. Mám však aj obavy, že moje nadšenie nakoniec vystrieda strach. Bude to závisieť od toho, či budú dohodnuté opatrenia primerané a akým spôsobom sa zavedú do praxe.

„JEDNA OTÁZKA PRE...“

Jedna otázka pre...

V našej rubrike „Jedna otázka pre...“ sme požiadali členku EHSV **Dovilė Juodkaitė**, aby nám porozprávala o svojej nedávnej správe týkajúcej sa revízie smernice EÚ o ochrane práv obetí trestných činov.

„Posilni? práva obetí, poskytnú? im podporu a ochranu v celej EÚ“

EHSV Info: Podľa údajov Európskej komisie je každoročne 15 % Európanov obeťami trestných činov. Obete nemajú prístup k informáciám, podpore a ochrane. Čo navrhuje EHSV, pokiaľ ide o stanovenie minimálnych noriem v oblasti práv, podpory a ochrany obetí trestných činov?

Dovilė Juodkaitė: Cieľom návrhu Európskej komisie na revíziu smernice o právach obetí je posilniť práva, podporu a ochranu obetí v celej EÚ. Revízia sa zameriava na ochranu určitých základných práv obetí počas súdneho konania: prístup k informáciám, personalizovanú pomoc, procesné práva a odškodnenie. EHSV podporuje návrh a pozornosť venuje konkrétnym ustanoveniam, ktoré majú priniesť zlepšenie.

Hoci by sa obete, ani druhy trestných činov nemali zoraďovať podľa poradia, niektoré obete môžu potrebovať dodatočnú pomoc. EHSV víta zmeny zamerané na zlepšenie individuálneho posudzovania obetí a podporuje osobitné opatrenia pre zraniteľné obete vrátane detí a osôb so zdravotným postihnutím.

Vzhľadom na rozdiely medzi členskými štátmi EHSV navrhuje, aby Komisia vypracovala podrobné usmernenia pre posudzovanie s cieľom objasniť povinnosti orgánov s dôrazom na prísnejšie povinnosti týkajúce sa odbornej prípravy odborníkov v oblasti práv obetí a prístupu k informáciám. EHSV vyjadruje poľutovanie nad tým, že pri posudzovaní rizika, ktoré hrozí zo strany páchateľa, boli do zoznamu možných trestných činov a nebezpečných foriem správania zahrnuté aj duševné problémy, a zasadzuje sa za ich odstránenie. Mali by sa do neho zahrnúť iba faktory súvisiace s nebezpečnosťou danej osoby, aby nedošlo k ďalšej diskriminácii ľudí s duševnými problémami.

Smernica sa zameriava na možnosť obetí nezávisle preskúmať súdne rozhodnutia, čo má zásadný význam pre aktívnu účasť na súdnom konaní. EHSV žiada, aby sa toto právo včas oznamovalo s cieľom urýchliť preskúmania. Podporuje tiež zlepšenie včasného prístupu k odškodneniu tým, že od dotknutého štátu sa požaduje, aby vopred vyplatil náhradu škody v súlade s príkazom na náhradu škody a potom ju vymáhal od páchateľa.

Vykonávanie smernice má zásadný význam pre konzistentnú ochranu práv obetí v celej Únii. EHSV naliehavo vyzýva členské štáty, aby vyčlenili primerané finančné prostriedky na transpozíciu a vykonávanie smernice, pričom zdôrazňuje úlohu Komisie pri posilňovaní financovania EÚ a pomoci štátom prostredníctvom spoločných noriem a formátov podávania správ pre získavanie údajov. Navrhuje, aby sa uskutočnili štúdie a prieskumy o obetiach s použitím jednotnej metodiky a zapojením služieb na podporu obetí a organizácií občianskej spoločnosti do vypracúvania noriem a formátov. Kontinuita práce platformy pre práva obetí zriadenej v rámci stratégie v oblasti práv obetí na roky 2020 – 2025 je dôležitá na usmernenie a pomoc členským štátom pri transpozícii a vykonávaní smernice. EHSV preto vyzýva Komisiu, aby prijala stratégiu pre nasledujúce funkčné obdobie, a členské štáty, aby prijali národné stratégie alebo programy v oblasti práv obetí s cieľom posilniť koordináciu a spoluprácu v cezhraničných prípadoch.

Revízia smernice je krokom správnym smerom. EHSV poukazuje na oblasti, v ktorých je možné dosiahnuť zlepšenie, a vyzýva Komisiu a členské štáty, aby prostredníctvom tejto revízie zabezpečili spravodlivosť pre všetky obete.

HÁDAJTE, KTO JE NAŠÍM HOS?OM...

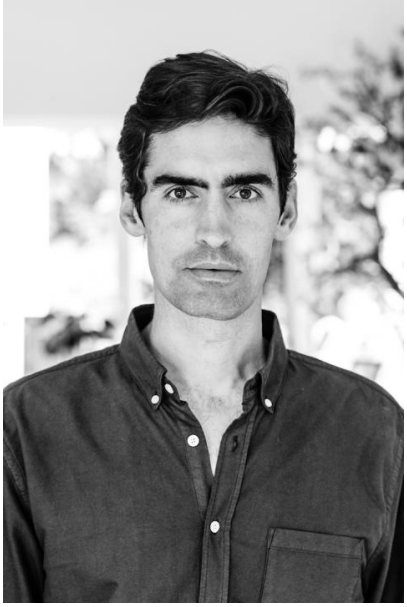

Mimoriadny hos?

V rubrike Mimoriadny hosť predstavujeme výnimočné osobnosti zo sveta kultúry, politiky, vedy a médií, ako aj zo sféry verejného života, ktorých práca, nasadenie a vytrvalosť môžu inšpirovať ostatných cez príbehy a svedectvá.

Naším decembrovým hosťom je **Willem Vriesendorp**, zakladateľ a generálny riaditeľ konzultačnej spoločnosti #SustainablePublicAffairs. Delí sa o svoje názory na konferenciu COP 28 v Dubaji, ktorá sa koná od 30. novembra do 12. decembra 2023 a venuje sa otázkam zmeny klímy. Môžu takéto konferencie prispieť k zmene postoja verejnosti k zmene klímy, dokážu zvýšiť našu citlivosť a pozornosť voči zmene klímy a jej dôsledkom pre planétu? COP 28 je 28. výročné stretnutie Organizácie Spojených národov venované klíme, na ktorom budú vlády diskutovať o tom, ako obmedziť zmenu klímy a ako sa pripraviť na zmenu klímy v budúcnosti.

Best in Brussels a Mace Magazine zvolili Willema za jedného z najlepších konzultantov pre verejné záležitosti. Portál Politico ho tento rok vyhlásil za jednu zo 40 najvplyvnejších osobností v Bruseli.

„Nastal ?as kona?.“

Autor: Willem Vriesendorp

Udržateľnosť môže byť udržateľná len vtedy, ak je výsledkom demokratického procesu. Skutočnosť, že zmluvné strany Rámcového dohovoru Organizácie Spojených národov o zmene klímy (UNFCCC) sa stretávajú každý rok, je pozitívna. Konferencia zmluvných strán (COP) predstavuje veľmi potrebný dialóg a je dôkazom toho, že veríme v demokratické riešenie tejto otázky.

Čo sa v diskusiách o udržateľnosti často prehliada, je čas. Myslím si, že možno s istotou povedať, že nikto nie je proti environmentálnej udržateľnosti. Rozdiely však spočívajú v úrovni ambícií, pokiaľ ide o čas potrebný na dosiahnutie určitých prahových hodnôt a cieľov. Konferencia COP by mala tento proces urýchliť, ale môže mať aj opačný účinok, ak slúži ako diskusný krúžok zameraný na riešenie príznakov, a nie na príčiny problému. V takom prípade má negatívny vplyv a rovná sa klamlivej reklame.

V súvislosti s COP28 by sme uvítali tri výsledky. Po prvé, konkrétny akčný plán na zastavenie investícií do nových fosílnych zdrojov energie a rýchle ukončenie využívania existujúcich fosílnych zdrojov energie. Po druhé, dohodu o stratách a škodách. Najťažší náklad by bezpochyby mali niesť najširšie plecia, najmä keď Západ po stáročia speňažuje verejné statky na súkromný prospech. Preto musíme mať dohodu o stratách a škodách. A to sa možné stať len vtedy, ak bude globálny Sever ochotný platiť. Po tretie, hĺbkovú revíziu globálnych kapitálových trhov a systémov. Musíme vyčísliť environmentálne externality a znečistenie, aby bolo ťažšie financovať projekty, ktoré spôsobujú znečistenie.

Táto COP bude obzvlášť zaujímavá tým, že počas nej budú prezentované výsledky prvého globálneho hodnotenia, a nemusíme zdôrazňovať, že sa uberáme veľmi zlým smerom. Minulú sobotu po prvýkrát v histórii priemerná globálna teplota otepľovania presiahla + 2 °C, čo však zostalo takmer bez povšimnutia. Sú potrebné okamžité opatrenia. To znamená, že predsedníctvo COP28 bude musieť zohrávať úlohu, ktorá si vyžaduje extrémnu sebadisciplínu a predvídavosť, pretože to, čo musí urobiť, je ako keby sa najlepší stánok s hamburgermi v meste zasadzoval za zákaz predaja mäsových hamburgerov a presadzoval zákon, ktorý by umožňoval iba rastlinné hamburgery.

Neviem si spomenúť na veľa príkladov lídrov, ktorí si pília konár pod nohami, a behaviorálnych odborníkov ako Daniel Kahneman, ktorý nám hovorí, že takáto sebadisciplína a predvídavosť sú extrémne zriedkavé a

takmer nad ľudské sily.

Práve preto musíme vytvoriť vonkajší tlak a v tejto súvislosti majú zásadný význam organizácie občianskej spoločnosti. Domnievame sa tiež, že priekopníci udržateľnosti, t. j. podniky, ktoré už presahujú súčasné environmentálne normy, zohrávajú veľmi dôležitú úlohu. Musíme zabezpečiť, aby sa vyjadrili a ukázali vyjednávačom, že udržateľnosť má obchodné opodstatnenie. Nielenže nás približuje k našim cieľom v oblasti klímy a životného prostredia, je tiež dobrým biznisom.

V agentúre #SustainablePublicAffairs presne toto robíme. Sme prvou agentúrou pre verejné záležitosti svojho druhu, ktorá pracuje len pre prípady, ktoré majú pozitívny vplyv na životné prostredie. Naším poslaním je zaistiť, aby sa výsledky priekopníkov v oblasti udržateľnosti stali štandardom tým, že presadzujeme prísnejšiu environmentálnu politiku.

Vyzývame celé odvetvie odborných služieb, aby zohrávalo pozitívnejšiu a uvedomelejšiu úlohu. V súčasnosti väčšina (strategických) poradenských spoločností, audítorských firiem, právnických firiem, komunikačných poradcov, PR poradcov a podobne vkladá všetko úsilie do práce na prípadoch, ktoré sú v rozpore s Parížskou dohodou. Sme presvedčení, že je veľmi dôležité, aby tieto podporné odvetvia zaujali postoj a vybrali si, pre koho budú pracovať: nikto by sa ako „firemná osoba“ nemal zasadzovať za veci, ktoré ako „súkromná osoba“ nechce, aby sa stali.

Veríme, že ak priekopníci udržateľnosti a odvetvie odborných služieb vyjadria svoje názory, predsedníctvo COP28 pochopí, že udržateľnosť je dobrý biznis – biznis budúcnosti. Teraz prišiel čas konať a mali by sme čo najskôr prijať čo najviac potrebných opatrení. Už dávno si nemôžeme dovoliť luxus predpovedať našu cestu do budúcnosti. Musíme sa pozrieť na to, ako chceme, aby svet vyzeral v roku 2050, a potom spätne analyzovať – a to, žiaľ, znamená, že niektoré bolestivé opatrenia musíme prijať čo najskôr.

To môžeme uskutočniť len spoločnými silami.

Tento článok bol napísaný v čase, keď konferencia COP28 ešte prebiehala.

AKTUALITY EHSV

Formovanie udržate?ného financovania: návrhy EHSV týkajúce sa regulácie ratingov ESG

EHSV sa vyjadril k návrhu EÚ na reguláciu environmentálnych, sociálnych a správnych ratingov (ESG). V stanovisku prijatom v októbri 2023 výbor zdôrazňuje, že na boj proti environmentálne klamlivým tvrdeniam sú potrebné normy kvality a zasadzuje sa za povinné začlenenie zásady dvojitej významnosti.

Vymedzenia pojmov „ratingy ESG“ a „poskytovatelia ratingov ESG“ sa musia spresniť, aby sa z rozsahu pôsobnosti nariadenia vylúčili určité nekomerčné činnosti. EHSV tiež odporúča zriadiť agentúru EÚ pre udržateľnosť.

Prostredníctvom ratingov ESG sa budú usmerňovať investície k udržateľným postupom, čím sa podporí prechod na klimaticky neutrálne hospodárstvo. Spravodajca EHSV **Krzysztof Balon** víta návrh Komisie a zdôrazňuje, že „na posilnenie dôvery vo finančné trhy a dosiahnutie klimaticky neutrálneho hospodárstva sú potrebné prísne normy, transparentnosť a predchádzanie konfliktom.“

S cieľom zabezpečiť kvalitu a bojovať proti environmentálne klamlivým tvrdeniam EHSV navrhuje stanoviť proces schvaľovania a organizačné požiadavky na poskytovateľov ratingov ESG. Navrhuje stanoviť normu „dvojitej významnosti“, ktorá ukladá podnikom povinnosť podávať správy o vplyve udržateľnosti na ich podnikanie a spoločnosť/životné prostredie. Ako dodal spoluspravodajca EHSV **Andrea Mone**, „cieľom je zvýšiť spoľahlivosť informácií prostredníctvom regulovanej hospodárskej súťaže medzi poskytovateľmi.“

EHSV okrem toho navrhuje spresniť „ratingy ESG“ a vylúčiť z regulácie nekomerčné hodnotenia určitých skupín. Výbor sa zasadzuje za zriadenie agentúry EÚ pre udržateľnosť, ktorá by vyplnila medzery na trhu v oblasti hodnotenia MSP, poskytovateľov služieb a podnikov sociálneho hospodárstva. Táto agentúra by obnovila dôveru verejnosti vo finančné trhy a uľahčila riešenie sporov, čo je prioritou EHSV. (tk)

#ReskillEU – Európska pracovná sila v energetike a doprave potrebuje nové zru?nosti, aby sa dekarbonizácia mohla sta? realitou

Sekcia TEN a GR Európskej komisie pre výskum a inováciu usporiadali 8. novembra 2023 v Bruseli konferenciu na tému #ReskillEU – Nové pracovné miesta pre energetiku a dopravu v Európe. Jej posolstvo je jasné: EÚ musí vytvoriť štruktúrovaný a účinný plán rozvoja kritických zručností, ktoré sú potrebné na transformáciu energetiky a dopravy.

Odvetvia čistej energie a dopravy naliehavo potrebujú nové zručnosti, znalosti a kapacity a cesta EÚ k nulovej bilancii emisií skleníkových plynov do roku 2050 môže byť úspešná len vtedy, ak bude pracovná sila vybavená správnym súborom zručností.

Predseda EHSV Oliver Röpke v súvislosti s významom „nových zručností a znalostí pre bezproblémovú zelenú a digitálnu transformáciu v odvetví dopravy a energetiky“ uviedol: „Kladením dôrazu na zelenú a digitálnu transformáciu sa pri dosahovaní týchto cieľov nesmie prehliadať ľudský prvok. Musíme zabezpečiť, aby sa do tejto transformácie zapojili všetci členovia spoločnosti.“

Ak majú byť pracovníci vybavení požadovanými „novými“ zručnosťami, musí EÚ konať už teraz, v súlade s cieľmi stanovenými v Európskom programe v oblasti zručností do roku 2025 a v kontexte Európskeho roka zručností 2023.

Odvetvie obnoviteľných zdrojov energie v EÚ v súčasnosti potrebuje viac ako 1,2 milióna kvalifikovaných pracovníkov a podľa Medzinárodnej agentúry pre energiu z obnoviteľných zdrojov sa očakáva, že tento dopyt sa bude do roku 2050 každoročne zvyšovať.

To isté platí pre dopravu, ktorá v EÚ zamestnáva viac ako 15 miliónov ľudí. Odvetvie dopravy prechádza rýchlou transformáciou a do veľkej miery ho formuje automatizácia, elektrifikácia a zelené technológie.

„Pri pohľade na energetiku a dopravu v Európe je nadmieru jasné, že nedostatok zručností je značný," zdôraznila predsedníčka sekcie TEN **Baiba Miltoviča**. „Musíme zabezpečiť, aby sa naše úsilie zameralo v prvom rade na rozvoj vedomostí a zručností, a to prostredníctvom kontinuálneho vzdelávania, rekvalifikácie a zvyšovania úrovne zručností s cieľom naplniť vyvíjajúce sa potreby." (mp) (mp)

#RareDiseases – EÚ potrebuje stratégiu na pomoc 36 miliónom ?udí v Európe

EHSV na svojej konferencii v Bilbau 10. a 11. októbra 2023 dôrazne vyzval Európsku úniu, aby spustila európsky akčný plán na boj proti zriedkavým chorobám.

Hlavným cieľom je zintenzívniť spoluprácu medzi národnými systémami zdravotníctva, aby sa pacientom so zriedkavými chorobami poskytla lepšia diagnostika, liečba a starostlivosť.

Zriedkavé choroby predstavujú vážny problém vo všetkých členských štátoch EÚ. Pri ich riešení by mohla zohrávať dôležitú úlohu vznikajúca európska zdravotná únia.

V praxi sú zriedkavé choroby v skutočnosti menej zriedkavé, ako si myslíme. Čísla sú alarmujúce: v súčasnosti existuje viac ako 7 000 zriedkavých chorôb, ktoré postihujú 8 % populácie EÚ, teda približne 36 miliónov ľudí.

Na konferencii, ktorú organizovala sekcia pre dopravu, energetiku, infraštruktúru a informačnú spoločnosť (TEN), sa zúčastnilo 50 rečníkov, 45 členov EHSV, generálna riaditeľka Európskej komisie pre zdravie a bezpečnosť potravín, 3 poslanci Európskeho parlamentu a približne 550 účastníkov z celej Európy.

„Európska zdravotná únia, ktorú budujeme, musí chrániť každého občana a starať sa o neho. Máme povinnosť podporovať ľudí trpiacich zriedkavými chorobami a ich rodiny. Naše úsilie bude aj naďalej smerovať k tomu, aby sme pomohli všetkým, ktorí to potrebujú," povedala **Stella Kyriakides**, európska komisárka pre zdravie a bezpečnosť potravín.

„Faktom je, že tzv. zriedkavé choroby vôbec nie sú zriedkavé. Ide o celoeurópsku výzvu, ktorá si vyžaduje celoeurópske riešenie," zopakoval **Oliver Röpke**, predseda EHSV, zatiaľ čo **Baiba Miltoviča**, predsedníčka sekcie TEN, dodala: „Potrebujeme európsky akčný plán, ktorý umožní liečiť pacientov so zriedkavými chorobami v najvhodnejšom členskom štáte EÚ: zaslúžia si najlepšiu starostlivosť bez ohľadu na to, kde v Európe ju môžu dostať." (mp)

Formovanie našej klimatickej budúcnosti na konferencii COP28: delegácia EHSV

COP28 je kľúčovým okamihom pre ľudstvo, aby opätovne potvrdilo a posilnilo svoje záväzky v oblasti boja proti zmene klímy. Parížska dohoda, ktorá bola uzavretá počas konferencie COP21, stanovila podmienky pre spoločné úsilie o obmedzenie nárastu globálnej teploty. Na konferencii COP28 majú krajiny možnosť prehodnotiť a posilniť svoje ciele v oblasti klímy a zabezpečiť, aby boli v súlade s najnovšími vedeckými posúdeniami a čoraz naliehavejšou klimatickou krízou.

Konferencia COP28 sa uskutoční od 30. novembra do 12. decembra 2023 v Dubaji, v Spojených arabských emirátoch. EHSV sa aktívne zúčastňuje na výročných rokovaniach.

Na COP28 sa uzavrie prvé globálne hodnotenie vykonávania Parížskej dohody. Hodnotenie trvá dva roky a vykonáva sa každých päť rokov v záujme posúdiť spoločný pokrok vo svete pri dosahovaní cieľov v oblasti klímy. Prvé globálne hodnotenie prebieha v polovici vykonávania Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj a jej cieľov udržateľného rozvoja vrátane cieľa č. 13 (opatrenia v oblasti klímy).

Predsedníctvo v liste zaslanom jednotlivým stranám v júli 2023 oznámilo, že COP28 sa zameria na štyri zmeny paradigmy:

- urýchlenie energetickej transformácie a zníženie emisií do roku 2030;
- zmena financovania opatrení v oblasti klímy splnením starých s?ubov a stanovením rámca pre novú dohodu o financovaní;
- postavenie prírody, ?udí, životov a živobytia do centra opatrení v oblasti klímy; a
- mobilizácia pre ?o najinkluzívnejšiu konferenciu COP v histórii.

Delegácia EHSV bude súčasťou delegácie EÚ a tvoriť ju budú: predseda EHSV **Oliver Röpke**, šesť členov skupiny ad hoc pre COP **Peter Schmidt**, **Isabel Caño Aguilar**, **Josep Puxeu Rocamora**, **Antje Sabine Gerstein**, **Neža Repanšek**, **Arnaud Schwartz** a mládežnícka delegátka EHSV pri UNFCCC **Diandra NÍ Bhuachalla**. (ks)

Posúdenie pokroku v plnení cie?ov udržate?ného rozvoja: výzva na ?alšie úsilie

Vo svete, ktorý sa snaží dosiahnuť pokrok z hľadiska udržateľnosti, je zrejmé, že v polovici harmonogramu na splnenie cieľov OSN v oblasti udržateľného rozvoja zostáva ešte veľa výziev. Európsky hospodársky a sociálny výbor (EHSV) v stanovisku prijatom na októbrovom plenárnom zasadnutí zdôrazňuje, že Európska únia (EÚ)

musí prijať integrovanú a komplexnú stratégiu s ambicióznymi dlhodobými cieľmi a plánmi.

Nedávna správa OSN odhalila alarmujúce trendy, keďže z nej vyplynulo, že zo 140 čiastkových cieľov udržateľného rozvoja sa plní podľa plánu len asi 12 %. EHSV naliehavo žiada, aby EÚ prijala trvalý politický záväzok zahŕňajúci včasné zapojenie zainteresovaných strán a dostatočné zdroje. Výbor prízvukuje, že ciele udržateľného rozvoja by mali zostať záväzkom aj po roku 2030.

Konkrétne zdôrazňuje, že je dôležité zaistiť, aby Komisia prijala dlhodobý politický záväzok, ktorý bude presahovať aktuálne funkčné obdobie. Tento záväzok by mal zahŕňať včasné zapojenie zainteresovaných strán, zastúpenie ostatných inštitúcií a primerané zdroje na zabezpečenie inkluzívnej účasti organizácií občianskej spoločnosti. EHSV je pevne presvedčený, že ciele udržateľného rozvoja musia zostať dlhodobým záväzkom aj po roku 2030.

Spravodajkyňa stanoviska **Maria Nikolopoulou** v tejto súvislosti uviedla: „Naliehavo žiadame Komisiu, aby uplatňovanie cieľov udržateľného rozvoja ponechala medzi prioritami politickej agendy aj po roku 2030 a aby zabezpečila prostriedky na prípravu zastrešujúcej stratégie na nasledujúce funkčné obdobie.“

EHSV odporúča, aby sa v snahe urýchliť pokrok prešlo od segmentácie k holistickému prístupu, čím by sa politiky v oblasti udržateľného rozvoja zjednodušili. Je nevyhnuté zapojiť rôzne sektory vrátane občianskej spoločnosti, verejného a súkromného sektora, akademickej obce a mládežníckych a ženských organizácií. EHSV sa zasadzuje za štruktúrovaný dialóg občianskej spoločnosti s účasťou podnikov, odborov a organizácií, ktoré sú činné v tejto oblasti.

„Ciele udržateľného rozvoja sú stále aktuálne. Mali by sme ďalej spoločne pracovať na ich napĺňaní,“ vyhlásila spoluspravodajkyňa **Antje Gerstein**. (ks)

Nikdy predtým nebol západný Balkán tak blízko k pristúpeniu k EÚ

EHSV usporiadal 19. a 20. októbra 2023 Fórum občianskej spoločnosti západného Balkánu. Vyslal tým signál, že sa obnovil impulz pre vstup regiónu do EÚ vzhľadom na súčasnú geopolitickú situáciu, a že vedúci predstavitelia EÚ sa jasne hlásia k politike rozširovania.

Zástupcovia organizácií občianskej spoločnosti zdôraznili potrebu väčšej podpory a ochrany občianskeho priestoru, aby sa uľahčili základné sociálno-ekonomické reformy potrebné na integráciu do EÚ.

Fórum bolo zorganizované v spolupráci s Európskou komisiou, Európskou nadáciou pre odborné vzdelávanie, Radou pre regionálnu spoluprácu a Európskym strediskom pre rozvoj odborného vzdelávania (Cedefop) v gréckom Solúne.

Pri otváraní fóra predseda EHSV **Oliver Röpke** pripomenul: „EHSV je neoddeliteľnou súčasťou procesu rozširovania EÚ a som hrdý na to, že našu podporu posúvame o krok ďalej. Len pred niekoľkými týždňami

prijal EHSV historické rozhodnutie otvoriť naše dvere kandidátskym krajinám EÚ vymenovaním členov z kandidátskych krajín.“

Podpredsedníčka Európskej komisie a komisárka pre demokraciu a demografiu **Dubravka Šuica** dodala: „Chcela by som odkázať krajinám západného Balkánu, že naša súčasnosť a naša budúcnosť sú úzko prepojené. Vítam iniciatívu EHSV vymenovať členov z kandidátskych krajín a zapojiť ich do svojej poradnej činnosti. EHSV je prvým orgánom Európskej únie, ktorý sa podujal na takýto krok.“

Rečníci, ktorí prišli z rôznych organizácií občianskej spoločnosti a mimovládnych organizácií zo všetkých krajín západného Balkánu, spomenuli výzvy, ktorým čelia organizácie občianskej spoločnosti, ako sú sporadické konzultácie, výrazný pokles spolupráce s vládami a obmedzené zapojenie do procesu monitorovania a vykonávania európskych politík.

Na fóre sa diskutovalo o stave vzdelávacieho systému, politike v oblasti mládeže a rozvoji zručností na západnom Balkáne vrátane vzdelávania dospelých, celoživotného vzdelávania a odborného vzdelávania a prípravy.

Tretia časť fóra bola venovaná príspevku občianskej spoločnosti k vykonávaniu zelenej agendy pre západný Balkán.

Prijaté vyhlásenie bude krokom k decembrovému samitu EÚ – západný Balkán. (at)

Voda: môžeme si dovoli? nerobi? ni?? EHSV predstavuje ak?ný plán pre európsku modrú dohodu

Európsky hospodársky a sociálny výbor (EHSV) predstavil 26. októbra svoj plán komplexnej stratégie EÚ v oblasti vody. EHSV je prvou európskou inštitúciou, ktorá podnikla konkrétne kroky na riešenie vodnej krízy. Jeho návrhy zahŕňajú: označovanie spotreby vody, fond na transformáciu modrého hospodárstva, podmienenosť vody vo fondoch EÚ a osobitného komisára EÚ pre vodu.

Odhaduje sa, že náklady na nečinnosť v súvislosti s vodou sú až päťkrát vyššie ako náklady na prijatie opatrení, čo podniky výrazne finančne znevýhodňuje. Európa má jedinečnú príležitosť premeniť vodohospodárske výzvy na príležitosti rozvoja nových technológií, sociálny pokrok a hospodársky rast. Súčasný roztrieštený prístup je však nedostatočný pri riešení nedostatku vody, znečistenia a zmeny klímy.

Predseda EHSV **Oliver Röpke** predstavil politické vyhlásenie so súborom zásad a konkrétnych opatrení na to, aby sa modrá dohoda stala skutočnosťou. „Voda je prioritou,“ uviedol predseda Röpke a doplnil, že „sa musíme poučiť z chýb, ku ktorým došlo v súvislosti s klímou, energiou a kritickými surovinami, a prijať samostatnú vodohospodársku stratégiu, ktorá bude na rovnakej úrovni ako Európska zelená dohoda.“

Poslankyňa Európskeho parlamentu **Pernille Weiss** podporila výzvu na prijatie opatrení a zdôraznila, že je skutočne potrebné zabezpečiť vodohospodársku odolnosť EÚ. Európsky komisár pre životné prostredie, oceány a rybárstvo **Virginijus Sinkevičius** ocenil iniciatívu EHSV v oblasti vody, ktorá stavia hospodárenie so sladkou vodou do centra pozornosti Európy.

Cieľom EHSV je zintenzívniť tlak na inštitúcie EÚ a členské štáty, pokiaľ ide o integrovanú vodohospodársku stratégiu so zreteľom na iniciatívu Európskej komisie v záujme odolnosti v oblasti vody v roku 2024. Výbor bude pracovať aj na ďalších stanoviskách, v ktorých preskúma konkrétne aspekty modrej dohody.

Spolupredsedníčka Globálnej komisie pre ekonomiku vody **Mariana Mazzucato** varovala, že zanedbávanie vodnej krízy bráni pokroku v oblasti zmeny klímy a cieľov udržateľného rozvoja. Osobitný spravodajca OSN **Pedro Arrojo-Agudo** zdôraznil, že voda je spoločný statok, ktorý si vyžaduje demokratickú správu založenú na udržateľnosti a ľudských právach.

Výbor podčiarkuje úlohu EÚ pri riešení celosvetovej vodnej krízy, pričom na decembrovej konferencii COP28 plánuje presadzovať medzinárodné opatrenia v otázkach súvisiacich s vodou. (gb)

Ob?ianska spolo?nos? v Európe pod tlakom – poznatky z najnovšej správy o právnom štáte

V novej správe skupiny ad hoc Základné práva a právny štát v Európskom hospodárskom a sociálnom výbore (EHSV) sa zdôrazňujú rastúce výzvy, ktorým čelia organizácie občianskej spoločnosti v Európe. Správa bola predstavená 7. novembra na konferencii tejto skupiny ad hoc, ktorá bola venovaná súčasnému stavu právneho štátu a jeho vplyvu na občiansky priestor.

Na štvrtej výročnej konferencii EHSV o základných právach a právnom štáte sa na základe správy skupiny ad hoc Základné práva a právny štát a správy Európskej komisie o právnom štáte z roku 2023 skúmali vznikajúce trendy a výzvy a neodmysliteľná úloha občianskej spoločnosti pri monitorovaní a presadzovaní právneho štátu.

Predseda **Oliver Röpke** zdôraznil ústredný význam ochrany slobody, demokracie a ľudských práv a navrhol, aby sa vytvorilo fórum občianskej spoločnosti o základných právach a právnom štáte. Európsky komisár pre spravodlivosť **Didier Reynders** spomenul zásadnú úlohu občianskej spoločnosti pri presadzovaní právneho štátu a žiadal jej ochranu, podporu a posilnenie.

Štvrté vydanie správy Komisie o právnom štáte bolo prijaté v júli 2023. Podobne ako vydanie z roku 2022 aj tohtoročná správa obsahuje odporúčania pre každý členský štát. Okrem iného sa v nej hodnotí aj pokrok dosiahnutý pri vykonávaní odporúčaní z predchádzajúceho roka. Podľa Komisie boli úplne alebo čiastočne zavedené do praxe dve tretiny odporúčaní.

Skupina ad hoc Základné práva a právny štát v EHSV prezentovala na konferencii svoju správu, ktorá vychádzala z návštev krajín v roku 2022, konkrétne Grécka, Fínska, Portugalska, Slovenska, Slovinska a

Švédska. V správe sa uvádza, že výzvam čelia všetky členské štáty, a identifikujú sa trendy a naliehavé hrozby pre základné práva a právny štát v Európe. Medzi tieto výzvy patria prekážky, s ktorými sa stretáva občianska spoločnosť pri zabezpečovaní finančných prostriedkov, meniace sa sociálno-ekonomické podmienky v mediálnom sektore a pretrvávajúce problémy súvisiace s rýchlosťou súdnictva. Všetky tieto problémy sú prítomné vo viacerých európskych krajinách.

Predseda skupiny ad hoc Základné práva a právny štát **Paul Soete** vyzval, aby sa na vnútroštátnej úrovni, ako aj na úrovni EÚ väčšmi podporovala ochrana občianskeho priestoru a demokracie ako celku. (gb)

EHSV sa zú?astnil na práci Výboru OSN pre svetovú potravinovú bezpe?nos?

Členovia EHSV **Peter Schmidt**, **Andreas Thurner**, **Piroska Kállay** a **Maurizio Reale** sa zúčastnili na 51. plenárnom zasadnutí Výboru OSN pre svetovú potravinovú bezpečnosť (CFS) v Ríme. Svetová potravinová bezpečnosť je kritickým celosvetovým problémom, ktorý presahuje hranice a ovplyvňuje blahobyt miliárd ľudí a stabilitu národov. Keďže počet obyvateľov vo svete neustále rastie a zmena klímy prináša bezprecedentné výzvy pre poľnohospodárstvo, zaistenie potravinovej bezpečnosti sa stáva naliehavou prioritou.

EHSV vyzval na zriadenie Európskej rady pre potravinovú politiku s cieľom zabezpečiť participatívny prístup k tvorbe politiky a naliehavo vyzval účastníkov, aby podnikli potrebné kroky na kontrolu špekulácií s potravinami. (ks)

Balík opatrení v oblasti farmaceutických výrobkov: EÚ musí by? strategickejšia

Dlho očakávaná aktualizácia farmaceutických právnych predpisov EÚ ponúka Európanom potenciálne výhody, ale mala by viac zohľadňovať strategickú autonómiu.

EHSV víta navrhovanú revíziu nariadenia EÚ o farmaceutickom sektore, podľa jeho názoru by však mala klásť väčší dôraz na širšie sociálne a geopolitické otázky, ako aj na zabezpečenie konkurencieschopnosti tohto odvetvia a prilákanie investícií.

„Musíme dosiahnuť strategickú autonómiu a na to potrebujeme bezpečné dodávky. Je potrebné vytvoriť administratívne a finančné stimuly“, uvádza spravodajca stanoviska EHSV k návrhu Komisie **Martin Schaffenrath**. „Toto odvetvie potrebuje investície a udržateľnú podporu. A musíme vrátiť výrobu do

Európy.“

Farmaceutický priemysel je kľúčovým ekonomickým hráčom v EÚ, ktorý priamo zamestnáva 840 000 osôb a nepriamo trikrát viac. V roku 2021 odvetvie investovalo 41 miliárd EUR do výskumu a inovácií. V stanovisku sa jasne uvádza, že podpora tohto odvetvia ako špičkovej základne hospodárstva EÚ by mala byť v centre dlhodobého prístupu Únie.

S cieľom znížiť závislosť od tretích krajín EHSV podporuje stimuly pre výrobcov liekov v EÚ a presadzuje presun výroby z krajín mimo EÚ. Navrhuje tiež vytvoriť európsku rezervu liekov strategického významu. EHSV zdôrazňuje spravodlivú strategickú autonómiu a odporúča rozšíriť spoločné nákupy liekov v EÚ, pričom ako príklad uvádza úspešné obstarávanie vakcín proti ochoreniu COVID-19.

Stanovisko sa zameriava na sociálny význam revízie predpisov a navrhuje sa v ňom, aby sa zriadil osobitný fond na úrovni EÚ pre zriedkavé choroby, ktorý by zabezpečil prístup k liečbe pre všetkých európskych pacientov a zmiernil rozdiely v poskytovaní zdravotnej starostlivosti medzi členskými štátmi, najmä ak zákonné zdravotné poistenie nepokrýva všetky náklady na liečbu. (dm)

Moderná zodpovednos? podnikov môže by? pre podniky hnacou silou transformácie

Mikropodniky a malé a stredné podniky (MMSP) potrebujú účinnejšiu a štruktúrovanejšiu podporu, aby prešli na udržateľné obchodné postupy.

EHSV sa vo svojom stanovisku z vlastnej iniciatívy zameriava na koncepciu modernej podnikovej zodpovednosti a úlohu MMSP pri presadzovaní jej zásad. Zároveň zdôrazňuje, že zákonodarcovia musia vytvoriť priaznivé prostredie, aby tieto podniky mohli uvedené zásady plne uplatňovať.

EHSV vymedzuje modernú zodpovednosť podnikov ako proaktívny a dobrovoľný prístup podniku k hospodárskej, sociálnej a environmentálnej udržateľnosti a jeho ambíciu prekročiť rámec právnej povinnosti. V stanovisku sa poukazuje na výzvy, ktorým čelia MMSP pri svojom úsilí zaviesť tieto postupy. EHSV odporúča ako riešenie vytvárať aliancie MMSP na podporu zručností a kompetencií, ktoré sú túto transformáciu kľúčové. Spolupráca medzi organizáciami zamestnávateľov, odborovými zväzmi, profesijnými komorami, združeniami a občianskou spoločnosťou je nevyhnutná, aby sa podarilo tieto výzvy spoločne zvládnuť.

EHSV uznáva rozmanitosť MMSP a odmieta univerzálne riešenie, a preto zdôrazňuje, že k tejto problematike treba pristupovať zoširoka a pragmaticky. Spravodajcovia **Ferre Wyckmans** a **Milena Angelova** vyzdvihujú potrebu proaktívneho myslenia, ktoré si vyžaduje podporu sociálnych partnerov a tvorcov politík.

EHSV sa zasadzuje za vytvorenie podporného politického rámca, ktorý zabráni zložitosti a zabezpečí, aby sa zdroje sústredili na opatrenia v oblasti zodpovednosti podnikov na miestnej úrovni. V stanovisku sa odporúča vypracovať praktické nástroje, ako sú kontrolné zoznamy, vzory a kalkulačky, ako aj analýza alternatívnych

scenárov, ktoré MMSP pomôžu rozvinúť svoju činnosť v súlade s modernou zodpovednosťou podnikov a informovať o svojich záväzkoch a dosiahnutých výsledkoch.

Spravodajca **Rudolf Kolbe** prízvukoval, že je nevyhnutné začleniť zodpovednosť do všetkých obchodných procesov, rozšíriť koncepciu na samostatne zárobkovo činné osoby a zabezpečiť kontinuálny profesijný rozvoj.

Výbor takisto objasňuje, že koncepcia zodpovednosti podnikov sa vyvíja aj v priebehu času, vďaka čomu je možné zabezpečiť proaktívny a výhľadový prístup zohľadňujúci dlhodobý digitálny, ekologický a demografický vývoj, a zároveň odolnosť počas kríz. (dm)

Národné plány obnovy a odolnosti: sociálne investície sa zvyšujú, ale ešte je ?o zlepšova?

EHSV usporiadal 8. novembra v Bruseli konferenciu zameranú na sociálny rozmer v rámci národných plánov obnovy a odolnosti financovaných z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, ktorý je najväčším finančným nástrojom EÚ.

Cieľom tohto mechanizmu je podporovať sociálnu súdržnosť a zmierniť sociálny dosah pandémie. Plány obnovy a odolnosti však stále vykazujú nedostatky vrátane rozdielneho investovania členských štátov do sociálnych programov, nepostačujúcich konzultácií so sociálnymi partnermi a slabého rodového rozmeru.

Predseda EHSV **Oliver Röpke** zdôraznil, že na to, aby sa vyrovnali rozdiely v sociálnych programoch financovaných zo zdrojov EÚ, treba prijať nové opatrenia, najmä v oblasti bývania, odbornej prípravy a vzdelávania. Podpredsedníčka Európskeho parlamentu **Evelyn Regner** poukázala na rozdielny sociálny rozmer plánov obnovy a odolnosti jednotlivých krajín, pričom zdôraznila účinnosť mechanizmu postupného plnenia cieľov v krajinách so silným zapojením sociálnych partnerov.

Komisár pre pracovné miesta a sociálne práva **Nicolas Schmit** vyzval, aby sa zvážilo, či by sa nepridelené prostriedky z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti nemohli využiť na investície do bývania, pričom dodal, že kapacity mechanizmu na sociálne investície v EÚ sa síce zvýšili, ale členské štáty čelia problémom s bývaním, ktoré treba urýchlene riešiť.

Účastníci konferencie kritizovali ustanovenia o rodovej rovnosti v rámci mechanizmu ako neprimerané a nezodpovedajúce záväzkom EÚ v oblasti rodovej rovnosti. Hoci v diskusii uznali, že projekty v niektorých členských štátoch by mohli dlhodobo podporiť rodovú rovnosť, zároveň však zdôraznili, že na zlepšenie sociálneho a rodového rozmeru plánov obnovy a odolnosti je potrebný dôraznejší a komplexnejší prístup.

Konferencia sa zamerala na viaceré aspekty týchto plánov vrátane sociálnej súdržnosti a mládeže, pričom osobitná pozornosť sa venovala opatreniam v oblasti vzdelávania, ktoré sú v plánoch určené mladým ľuďom Účastníci zdôraznili, že treba vypracovať komplexnejšie stratégie, aby sa uľahčil prechod zo vzdelávacieho systému na pracovisko, a upozornili, že mladým ľuďom treba poskytnúť platformu, prostredníctvom ktorej sa budú môcť aktívne podieľať na rozhodnutiach, ktoré sú určujúce pre ich budúcnosť. (ll)

Rodová rovnos? v EÚ stále napreduje slima?ím tempom

Napriek tomu, že v poslednej dobe došlo k veľkému pokroku a že index rodovej rovnosti EÚ zaznamenal tento rok rekordné výsledky, v mnohých oblastiach treba ešte urobiť veľa práce, aby ženy dosiahli rovnaké práva ako muži.

Európsky hospodársky a sociálny výbor (EHSV) usporiadal 25. októbra diskusiu o rodovej rovnosti. Podujatie bolo súčasťou každoročného Európskeho týždňa rodovej rovnosti, ktorý organizuje Európsky parlament, aby vyzdvihol nepretržité úsilie EÚ klásť pri navrhovaní právnych predpisov prvoradý dôraz na postavenie žien.

Napriek tomu, že sa dosiahol istý pokrok, situácia nie je ani zďaleka uspokojivá. Index rodovej rovnosti EÚ zaznamenal v roku 2023 vôbec najvyšší ročný nárast, pričom sa skóre EÚ zvýšilo na 70,2 bodu, ako o tom informoval Európsky inštitút pre rodovú rovnosť (EIGE).

Podpredsedníčka Európskeho parlamentu **Evelyn Regner** upozornila na pretrvávajúcu segregáciu na trhu práce, keďže ženy pracujú väčšinou v sektoroch s nižšími mzdami, zatiaľ čo muži v sektoroch s vyššími mzdami. Zdôraznila, že je naliehavé odstrániť rodové nerovnosti a zabezpečiť ženám rovnaké pracovné príležitosti. Komisárka pre rovnosť **Helena Dalli** vyzdvihla veľké úsilie na ochranu práv žien, ktoré EÚ vyvinula počas uplynulých štyroch rokov, keď okrem iného navrhla právne predpisy na zamedzenie diskriminácii v odmeňovaní a zvýšenie zastúpenia žien vo vrcholových orgánoch spoločností.

Predseda EHSV **Oliver Röpke** potvrdil odhodlanie výboru uplatňovať princíp rodovej rovnosti vo všetkých aktivitách výboru a podporil pôsobenie žien vo vedúcich funkciách v EHSV. EHSV sa bude ďalej zapájať do Európskeho týždňa rodovej rovnosti a zorganizuje diskusie o dosahu klimatickej krízy na rodovú rovnosť, o násilí páchanom na ženách a rodovej nerovnosti v prístupe na finančné trhy. (ll)

Prepájanie EÚ 2023: dezinformácie a nedostatok záujmu sú hlavnými dôvodmi nízkej ú?asti voli?ov na vo?bách do Európskeho parlamentu

Vplyv dezinformácií na voľby do Európskeho parlamentu v roku 2024 a spôsoby, ako zabezpečiť, aby občianska spoločnosť zohrávala účinnejšiu úlohu pri propagovaní týchto volieb so silným zameraním na mladých ľudí: to boli hlavné témy, o ktorých sa diskutovalo na seminári „Voľby do Európskeho parlamentu v roku 2024: Prečo voliť?“, ktorý EHSV zorganizoval 23. – 24. novembra v Bratislave.

Podujatie usporiadal Európsky orgán práce a konalo sa v partnerstve so Slovenskou hospodárskou a sociálnou radou a s podporou Styčnej kancelárie Európskeho parlamentu v Bratislave. Zišlo sa na ňom viac ako 130 osôb: členovia a členky EHSV, pracovníci z oblasti komunikácie a tlače z organizácií občianskej

spoločnosti, novinári a zástupcovia hospodárskych a sociálnych rád zo siedmich členských štátov.

Počas dvojdňových diskusií sa ukázalo, že kampane za väčšiu volebnú účasť sú účinné len vtedy, ak si Európania uvedomia, ako rozhodnutia EÚ ovplyvňujú ich každodenný život. Posolstvá musia byť prispôsobené každej krajine EÚ a je naliehavo potrebné riešiť prekážky, ktoré bránia mladým ľuďom vstúpiť do politiky.

V záujme vysokej účasti voličov je nevyhnutné bojovať proti dezinformáciám a podporovať silnú a jasnú komunikáciu o tom, čo je v hre, aby voliči cítili odhodlanosť politikov a političiek, ktoré ich v EÚ budú zastupovať.

Pri otvorení seminára predseda EHSV **Oliver Röpke** uviedol: „Ak chceme, aby boli voľby v roku 2024 úspešné, musíme všetci – inštitúcie EÚ, médiá a odborníci na komunikáciu – spolupracovať na zvyšovaní informovanosti s cieľom bojovať proti dezinformáciám a, čo je najdôležitejšie, priblížiť Európu jej občanom. Predovšetkým musia vedieť, že tieto voľby sú o nich."

Predseda Röpke a delegácia EHSV navštívili aj Investigatívne centrum Jána Kuciaka a vzdali hold novinárovi Jánovi Kuciakovi, ktorý bol v roku 2018 zavraždený za odhaľovanie korupcie na najvyšších miestach vo svojej krajine. (ll)

Premietanie filmu Until the last drop (Do poslednej kvapky) za ú?asti po?skej filmovej režisérky Ewy Ewart

Európsky hospodársky a sociálny výbor usporiadal premietanie filmu s názvom Until the last drop (Do poslednej kvapky) venovaného problematike čoraz kritickejšieho stavu sladkovodných zdrojov. Na podujatí bola prítomná aj autorka filmu, poľská režisérka Ewa Ewart. Premietanie bolo súčasťou série podujatí EHSV na tému vody, ktoré vyvrcholili konferenciou s názvom Výzva na prijatie európskej modrej dohody EÚ. Na nej výbor predstavil svoju vodohospodársku stratégiu pre EÚ.

„Voda znamená život, preto ju musíme chrániť a starať sa o ňu. Bez vody nemôže na tejto planéte existovať život." Týmito slovami uviedla **Ewa Ewart** premietanie svojho dokumentárneho filmu 24. októbra v Bruseli.

Podujatie otvoril predseda EHSV **Oliver Röpke** a zúčastnili sa na ňom aj podpredseda výboru **Laurențiu Plosceanu** a člen výboru **Pietro De Lotto**, ktorý sa v EHSV venuje iniciatíve týkajúcej sa modrej dohody. Premietanie si nenechalo ujsť vyše sto hostí vrátane členov EHSV, zástupcov EÚ a novinárov.

Ewa Ewart sa vo svojich filmoch venuje ťažkým témam a nebezpečným situáciám. Zachytáva príbehy na hranici medzi životom a smrťou. Jej filmy hovoria o ľuďoch a vojnách. Film Until the last drop je podľa režisérky tiež o vojne.

„Rozpráva príbeh inej vojny – najhlúpejšej zo všetkých. Je to príbeh o človeku, ktorý v mene pokroku vyhlásil vojnu vode, bez ktorej sám nedokáže žiť, ale aj o nádeji, ktorú si môžeme zachovať, ak sa budeme starať o naše rieky ako hlavné zdroje sladkej a čistej vody potrebnej na prežitie. Každý deň si čoraz viac ľudí začína uvedomovať, že na to, aby sme zmenili svoj spôsob hospodárenia s vodou, nám už nezostáva veľa času.“ (Šéfredaktor)

EHSV oslavuje 65 rokov

Pri príležitosti osláv 65. výročia svojho vzniku usporiada EHSV diskusiu, na ktorej privíta významných hostí a predstaviteľov na vysokej úrovni.

Diskusia s názvom „EESC@65: posilňovanie postavenia občianskej spoločnosti, obrana demokracie“ sa uskutoční počas plenárneho zasadnutia EHSV v stredu 13. decembra 2023 o 17.30 hod. a bude možné ju sledovať prostredníctvom internetového vysielania na webovom sídle EHSV.

AKTUALITY SKUPÍN

?o potrebujú európske MSP

Stefano Mallia (predseda skupiny Zamestnávatelia v EHSV), Gerardo Cuerva (predseda CEPYME) a Petri Salminen (predseda SMEunited)

Hoci európske mikropodniky a malé a stredné podniky (MSP) museli v uplynulých rokoch čeliť najväčším globálnym krízam od druhej svetovej vojny, preukázali svoju odolnosť. Európa si nemôže dovoliť, aby jej MSP nezvládli prebiehajúce transformácie. Tu sú niektoré hlavné výzvy, s ktorými tieto podniky zápasia.

Obrovskou záťažou pre MSP sú nespočetné právne predpisy. Vyzývame preto EÚ, aby v nadväznosti na zväzok obsiahnutý v balíku pomoci pre MSP zaviedla opatrenia, ktoré zaručia, že právne predpisy budú prihliadať na potreby a špecifiká malých podnikov.

Ďalšou veľkou výzvou je prístup k zručnostiam. V dôsledku demografických zmien majú európske MSP veľké problémy s náborom zamestnancov. Je naliehavé zaviesť potrebné opatrenia vo všetkých oblastiach.

Treťou veľkou výzvou na nadchádzajúce roky je prístup k financovaniu, ktorý treba týmto podnikom uľahčiť. Znamená to, že sa im musí zaistiť jednoduchší prístup k alternatívnym systémom financovania a iným trhom a že treba vytvoriť predpisy, ktoré budú podporovať investície do malých podnikov, a usilovať sa vyriešiť problém oneskorených platieb.

Ako pomôcť podnikom zvládnuť digitálnu a zelenú transformáciu, ktorá nebude možná bez európskych MSP, to je takisto veľká výzva. Inštitúcie EÚ musia preto zapájať MSP do týchto procesov a nabádať ich, aby sa chopili iniciatívy.

Zároveň vyzývame, aby sa opäť vykonalo posúdenie, ako na tom sme s plnením cieľov Zelenej dohody. Považujeme to za potrebné, aby sa zaistilo, že stanovené ciele sú skutočne dosiahnuteľné. Ak to tak nie je, treba začať diskusiu so súkromnými podnikmi a stanoviť nové ciele s realistickými termínmi.

Nič z toho však nebude možné bez stabilného hospodárskeho rámca, ktorý prinesie potrebnú istotu. Keďže hospodárska a obchodná rovnováha sú i naďalej premenlivé a Európa má vážne problémy s konkurencieschopnosťou, musíme vybudovať taký jednotný trh, ktorý umožní plne využiť potenciál MSP.

Celý článok si môžete prečítať tu.

Udržate?ná konkurencieschopnos?: h?adisko pracovníkov

Skupina EHSV Pracovníci

Udržateľná konkurencieschopnosť sa môže javiť ako najnovší bruselský módny výstrelok. To však ani zďaleka nie je pravda. Konkurencieschopnosť sa vo všeobecnosti považuje za najdôležitejšiu starosť pre zamestnávateľov zasadzujúcich sa za priaznivé podnikateľské prostredie, v ktorom môžu podniky rásť. Netreba však ani dodávať, že je aj v záujme pracovníkov, aby podniky prosperovali.

Aká je teda úloha udržateľnosti? Konkurenčnú výhodu možno získať rozmanitými spôsobmi. Podnik môže fungovať efektívnejšie, môže inovovať svoje výrobné metódy, pomôcť vyvinúť lepšiu technológiu, vyškoliť zamestnancov a zlepšiť ich podmienky. Tiež však môže vytláčať svojich konkurentov využívaním medzier v právnych predpisoch, znečisťovaním životného prostredia alebo hľadaním spôsobov, ako svojim zamestnancom platiť menej – možno ste už počuli o platformovom hospodárstve.

Udržateľná konkurencieschopnosť je preto jednou z hlavných priorít pre pracovníkov a občanov vo všeobecnosti: zabezpečuje, aby konkurencieschopnosť znamenala skôr proces, ktorý prináša zlepšenia pre spoločnosť, a nepredstavovala preteky ku dnu. Z dlhodobého hľadiska je lepšia pre všetkých, keďže všetci – ešte stále – potrebujú planétu, na ktorej sa dá žiť. Rovnako je aj v záujme zamestnávateľov: nielenže prispieva k ich environmentálnej a sociálnej stabilite, ale takisto stimuluje spravodlivú súťaž a rešpektuje činnosť čestných podnikov.

Európska zelená dohoda: prvý dialóg Maroša Šef?ovi?a v EHSV o ekológii

Skupina Organizácie občianskej spoločnosti v EHSV

Výkonný podpredseda Európskej komisie Maroš Šefčovič si na svoj prvý dialóg o ekológii vybral našu konferenciu na tému Zlepšenie postavenia spotrebiteľov v súvislosti s klimatickými zmenami Usporadúvanie dialógov o ekológii ohlásil v októbri na vypočutí vo výbore Európskeho parlamentu pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín v súvislosti s jeho nomináciou do funkcie eurokomisára pre Zelenú dohodu.

Na konferencii usporiadanej skupinou Organizácie občianskej spoločnosti v EHSV sa zúčastnilo takmer 140 ľudí, vrátane zástupcov organizácií občianskej spoločnosti z členských štátov a na úrovni EÚ, ako aj európskych tvorcov politík. Na podujatí bolo ohlásené začatie štúdie na tému Náklady na klimatické zmeny vznikajúce domácnostiam a rodinám v EÚ, ktorej vypracovanie zadal EHSV. Bola na ňom vyzdvihnutá aj úloha spotrebiteľov a potreba environmentálne, sociálne a hospodársky udržateľnej a inkluzívnej ekologickej transformácie, ktorá si vyžaduje cielené politiky a spoluprácu všetkých aktérov.

Predseda skupiny Organizácie občianskej spoločnosti **Séamus Boland** vo svojom otváracom príhovore uviedol, že skupina víta oznámenie podpredsedu Šefčoviča organizovať dialógy o ekológii. „Poctili ste nás tým, že ste si na uskutočnenie prvého dialógu o ekológii zvolili našu konferenciu.“

Podpredseda **Šefčovič** uviedol, že takéto dialógy sa chystá uskutočňovať pravidelne, aby sa udržiavala a zlepšovala verejná podpora Európskej zelenej dohody. „Chceme ukázať, že máme nielen právne riešenia, ale aj počúvame a staráme sa a vždy sme pripravení spolupracovať so zainteresovanými stranami na hľadaní vyvážených riešení. Tieto riešenia nám pomôžu bojovať proti zmene klímy, budú sociálne zodpovedné a pomôžu pri vytváraní kvalitných pracovných miest v Európe. Váš výbor je spolu s Vašou skupinou vynikajúcim fórom na tieto dialógy.“

Prečítajte si viac o diskusiách. Závery a odporúčania z konferencie nájdete na webovom sídle EHSV.

JA VOLÍM. A TY?

Európske vo?by 6. – 9. júna 2024. Ja idem voli?. A ?o vy?

Predstavujeme novú rubriku EHSV info: „Ja idem voliť. A čo vy?“, v ktorej od decembra 2023 do júna 2024 prezentujeme názory našich hostí na to, ako a prečo sa treba zúčastniť volieb do Európskeho parlamentu. Naším prvým hosťom je Robert Sermek, vedúci Kancelárie Európskeho parlamentu na Slovensku.

Robert Sermek je ako vedúci sedemčlenného tímu zodpovedný za vykonávanie komunikačných stratégií Európskeho parlamentu na vnútroštátnej úrovni a usiluje sa priblížiť prácu tejto inštitúcie a europoslancov slovenským občanom. V Európskom parlamente pracuje od roku 2007. Bol projektovým lídrom pre audiovizuálne produkty v celoeurópskych komunikačných kampaniach pred európskymi voľbami v roku 2014 a 2019 a redakčným koordinátorom audiovizuálnych služieb Európskeho parlamentu. Predtým než začal pracovať v administratíve EÚ, pôsobil ako novinár a bol spravodajcom TASR a neskôr Slovenského rozhlasu v Bruseli, kde pokrýval dôležité obdobie prístupových rokovaní Slovenska s EÚ a NATO.

„Pre?o by ste sa mali zú?astni? na vo?bách do Európskeho parlamentu v roku 2024“

Robert Sermek

V dňoch 6. – 9. júna budúceho roka bude mať vyše 400 miliónov občanov a občianok EÚ možnosť zvoliť poslancov Európskeho parlamentu a podieľať sa na formovaní budúcnosti Európskej únie. Tento jedinečný demokratický proces sa však často prezentuje ako menej relevantný a menej dôležitý.

Nedávno som mal možnosť zúčastniť sa na seminári o komunikácii v súvislosti s voľbami do Európskeho parlamentu v roku 2024, ktorého organizátorom bol Európsky hospodársky a sociálny výbor. Uskutočnil sa na Slovensku, v Bratislave, a výber miesta konania nebol náhodný. Slovensko je spomedzi všetkých členských štátov krajinou s najnižšou volebnou účasťou.

Seminár sa snažil nájsť odpoveď na veľmi jednoduchú otázku: Prečo sa zapojiť do európskych volieb? Reagoval by som protiotázkou: A prečo nie? Voľby sú vždy dôležité, či už na miestnej, celoštátnej alebo európskej úrovni. Sú vynikajúcou príležitosťou vyjadriť sa k témam, na ktorých nám záleží.

V júni 2024 si budeme voliť 720 poslancov Európskeho parlamentu. Týchto 720 politikov bude počas nasledujúcich piatich rokov spolurozhodovať o právnych predpisoch EÚ, teda o predpisoch, ktoré majú priamy vplyv na náš každodenný život prakticky vo všetkých oblastiach, od životného prostredia, bezpečnosti a migrácie až po práva spotrebiteľov a hospodárstvo. Nie každý nevyhnutne súhlasí s každým rozhodnutím prijatým na úrovni EÚ, ale tieto rozhodnutia majú reálny dosah na náš život. Pochopenie týchto dôsledkov pomáha zároveň porozumieť tomu, aký význam majú voľby a vyjadrenie vlastného názoru, a uvedomiť si, že neúčasť na voľbách v skutočnosti znamená dať iným možnosť rozhodovať za nás.

Ďalším aspektom európskych volieb, ktorý je často podceňovaný, je ich vplyv na celkové budúce smerovanie EÚ a zloženie jej inštitúcií.

V nadväznosti na júnové voľby budú hlavy štátov a šéfovia vlád musieť navrhnúť nového predsedu Komisie. Musia pritom rešpektovať výsledok volieb a nominovať kandidáta z víťaznej politickej strany. Novovytvorený Parlament potom zvolí predsedu Komisie, čo nemožno považovať za samozrejmosť. V roku 2019 bola Ursula von den Leyen zvolená pomerne tesnou väčšinou. Okrem toho sa každý kandidát na funkciu komisára musí podrobiť trojhodinovému verejnému vypočutiu pred poslancami EP a až potom – na jeseň 2024 – sa bude hlasovať o celom kolégiu komisárov. Váš hlas má teda zjavnú váhu pri formovaní budúcej podoby inštitúcií EÚ a ide o značne viac než len o budúce zloženie Európskeho parlamentu.

Ako však môžeme presvedčiť našich občanov? Komunikačné služby Európskeho parlamentu už od začiatku roka 2023 uskutočňujú kampaň zameranú na tento cieľ. Prvá fáza našej politicky neutrálnej a nestrannej komunikačnej kampane bola venovaná výsledkom: čo EÚ urobila pre svojich občanov a aký vplyv mala na ich životy v priebehu uplynulých štyroch rokov. V nadchádzajúcich týždňoch pomaly prejdeme k ďalšej fáze, ktorou je koncepcia demokracie pri súčasnou zdôrazňovaní významu volieb.

Európsky parlament však túto úlohu nedokáže zvládnuť sám. Spolupracujeme s dobrovoľníkmi a aktívnymi občanmi, ktorí sa stali členmi našej komunity spoločne.eu a rád by som vás vyzval, aby ste sa tiež oboznámili s touto iniciatívou a zaregistrovali sa. Môžete tak urobiť ako jednotlivci alebo ako organizácie občianskej spoločnosti.

Potrebujeme čo možno najviac partnerov vrátane Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru. Potrebujeme organizácie občianskej spoločnosti, odborové zväzy, spoločenské záujmové skupiny a podnikateľské združenia. Všetci spoločne zastupujete alebo môžete osloviť viac ako 90 miliónov Európanov, čo je obrovské množstvo hlasov. Úprimne verím, že naše predvolebné posolstvá sa k týmto voličom môžu dostať aj vďaka vašej pomoci a spolupráci.

Redak?ná rada

Ewa Haczyk-Plumley (editor-in-chief)
Daniela Marangoni (dm)
Laura Lui (ll)

Do tohto ?ísla prispeli

Christian Weger (cw)
Daniela Marangoni (dm)
Daniela Vincenti (dv)
Ewa Haczyk-Plumley (ehp)
Giorgia Battiato (gb)
Jasmin Kloetzing (jk)
Katerina Serifi (ks)
Katharina Radler (kr)
Laura Lui (ll)
Marco Pezzani (mp)
Margarita Gavanas (mg)
Margarida Reis (mr)
Millie Tsoumani (mt)
Pablo Ribera Paya (prp)
Thomas Kersten (tk)

Celková koordinácia

Agata Berdys (ab)
Giorgia Battiato (gb)

Technical support
Bernhard Knoblach (bk)
Joris Vanderlinden (jv)

Adresa

Európsky hospodársky a sociálny výbor
Budova Jacques Delors, 99 Rue Belliard, 1040
Brusel, Belgicko
Tel.: (+32 2) 5469476
E-mail: eescinfo@eesc.europa.eu

EHSV info vychádza devä?krát do roka pri príležitosti plenárneho zasadnutia výboru. ? EHSV info je k dispozícii v 23 jazykoch.
EHSV info nie je oficiálny vestník prác výboru, tieto sú oficiálne uverej?ované v Úradnom vestníku Európskej únie a iných publikáciách výboru.
Reprodukcija je dovoljena z navedbo vira (EESO info) in pod pogojem, da se povezava pošlje uredniku.

11/2023